

Rapport fra studietur til England

Tur til England, d. 5., 6. og 7. september 2016 som led i projekt "*Fodring af økologiske grise – bedre økonomi og miljø*"

Gennemført i GUDP-projekt: **Fodring af økologiske grise – bedre økonomi og miljø**

Deltagere:

Simme Eriksen

Manager of Centre of Development for Outdoor Livestock Production

Marie Lund Buus

Project Assistant, Centre of Development for Outdoor Livestock Production

Hanne Maribo

Senior scientist SEGES Pig Research Centre

Jesper Rønne Poulsen

Senior Project Manager SEGES Pig Research Centre

Kristian Knage-Drangsfeldt

SEGES Organic Farming

Merete Studnitz

SEGES Organic Farming

Asger Nielsen

Quality manager, SEGES Pig Research Centre

Robert Smith

DAFC

Formål med studietur:

Primary: To understand systems employed to minimise feed waste

Secondary: To understand the initiatives and systems being used/trialled to optimise feed consumption. To gain a UK perspective on the future of organic production and to gain insights into retailer strategies for organic meat

Indledning – derfor studietur

England er i særklasse det land i Europa der har både længst og størst erfaring med produktion af grise på friland. I over 40 år har tusindvis af søer faret på markerne og i lige så mange år har man arbejdet for at forbedre og effektivisere systemerne til gavn for producenterne økonomi og dyrenes velfærd. Frilandsgrise var og er et velfærdstiltag i England, og det er derfor relativt nyt, at man i England er begyndt at arbejde med miljøproblematikken. I Danmark har vi arbejdet med miljøproblematikken hos grise på friland gennem flere år, ja reelt stort siden de første søer kom på græs i 90'erne.

Når det alligevel giver god mening at besøge England i et projekt om foderspild og miljø skyldes det deres stærke fokus på økonomien. Det britiske svineproduktionskoncept BQP har i flere år arbejdet med udvikling af nye trug og nye fodringsrutiner både for at spare på foderet og for at gavne miljøet. Udviklingscenter for Husdyr på Friland besøgte BQP i sommeren 2014, hvor de netop havde investeret i nye trug. Dengang var deres forventning, at de ville spare så meget foder, at trugene kunne tjene sig selv ind på 3-4 år. Alene den udmelding gjorde det interessant at komme til England og høre, hvordan de nye trug så har virket i praksis.

Besøg hos Tulip Ltd / Dalehead Foods, Bedford Lodge

<http://www.dalehead.co.uk/pig-farming.html>

Orientering om rammerne for økologisk svineproduktion i Storbritanien og Tulips engagement i samme. Ud af alle økologiske grise bliver 65% solgt gennem Waitrose. Tulip/Dalesheads food har i alt ca. 40.000 søer (svarende til danske frilandssøer). Staldene lejes mandskab. BQP indsætter besætningen, køber foder og sørger for dyrlæge. Besætningerne er alle drevet efter samme koncept og med ens systematik (drægtige søer i flokke, 4 ugers fravæning, tryneringning for at forebygge pattegrisedødelighed, ingen kastration, alle halekuperes, både zink og kobber ved fravæning. De fravænnede grise får ad lib. fodring og halm fra fravæning til slagt ved 110 kilo. Grisene må højst transporteres 4 timer. 11% pattegrisedødelighed, 4% sodødelighed, 2,2-2,5 fe/kg tilvækst. Søerne får ca. 5 kuld i alt. Herefter slagtes de. Systematik og ensartet produktionskoncept betyder, at de medarbejdere, der én gang er sat ind i produktionen til enhver tid kan indgå i arbejdet i de andre besætninger, og nogle medarbejdere arbejder da også i flere besætninger. Der bliver færre uafhængige landmænd, de fleste er kontraktansatte.

Samme foder, både råvarer og form, anvendes i alle besætninger. Der er derfor mulighed for at variere råvarerne afhængig af pris, samtidig md at der er stordriftsfordele. De har estimeret, at det koster 14% ekstra foder at fodre på jorden. Hangrise fodres med en blanding med et højere proteinindhold for at øge kødprocenten.

Driftsledernes egenskaber vurderes ud fra et pointsystem, hvor dyrlægen giver karakterer og der gives point for at deltage i kurser. Differentieret antal point efter niveau og varighed. Dette også for at sikre, at driftslederne kommer afsted og at de har et aktivt netværk. Landmændene skal have en vist antal point for at kunne levere grise. Vi kan bidrage med undervisning i miljøvenlig svineproduktion.

Deltagere fra Tulip Ltd/BQP:

Mark Haighton (Supply Chain Manager)

Jen Waters (Supply Chain Development Manager)

Rebecca Inch (Supply Chain Development Manager)

Besøg hos BQP current R&D, UK Higher Welfare Systems (Jen Waters)

Det engelske marked:

10.000 registrerede besætninger, 1600 besætninger har 92% af grisene. Der er 35 der ejer 50% af sobesætningerne, med i alt 400.000 søer. Der er årligt ca. 10 mio. slagtninger, slagtevægten er 82 kg (optimal afregning 75-85 kg). Selvforsyningsgraden er 55% for bacon er den 25%, da midterstykkerne også bruges til andre udskæringer. Prisen var i september 120 pence pr. kg.

Der er mange niveauer af velfærd, men udendørs produktion øges ikke i øjeblikket. En stor del af produktionen bevæger sig mod kontraktproduktion og salget går mod discountsalg. Tesco mister kunder til LIDL og ALDI, der udbyder færre forskellige produkter og hermed har de mindre spild og lavere priser. Forbrugere køber mindre fersk svinekød, det er gammeldags og mange ved ikke, hvordan det skal tilberedes. Jen Waters mener ikke, at det har noget med ornelugt at gøre. Lille fremgang på delikatessebutikker. Har problemer med rekruttering af næste generation af landmænd selvom kontraktproduktion gør det nemmere at blive svineproducent.

Rachel Farquhar, resultater fra et projekt om halebid.

Mål: at kunne undgå halekupering – en del af Freedom Food-regler.

Nyfravænnede grise gør alting sammen. Derfor er det vigtigt, at de har plads til at æde og drikke samtidig. En uge efter fravæanning følger alle grise samme døgnrytme bestemt af lyset. To uger efter fravæanning begynder grisene at agere individuelt. Et produkt "Devijex", som kan tilsættes foderet, menes at kunne forebygge halebid. Det indeholder: salt, aminosyrer, tang, biprodukter fra korn (pris 1,58 £/kg dosis 3 kg/ton foder). Produktet skulle berolige grisene uden at påvirke tilvæksten negativt. Desuden fokuserer de på at holde grisene i stabile grupper og holde tarmen sund bl.a. ved vaccination mod Lawsonia samt anvendelse af Zn og Cu, desuden er der fokus på at rense vandrørene ved indsættelse af grise.

Rachel Farquhar, resultater fra projektet om fodring af søer i trug

Nye trug

Fodring de nye trug har reduceret foderproduktionsomkostningen med 2-5£ pr. ton ved at skifte fra cobs til piller. Desuden har de nye trug reduceret foderspildet med 14% som følge af færre fugle, der har adgang til foderet. Ved udfodring med studs i truget flokkes søerne om studsen med spild til følge, men én dag med strøm på studsen, så har søerne lært at holde sig væk. 0,75 m trug pr. søer er nødvendigt. Fodring i trug sikrer søerne mod væggtab og giver grisene en højere fravænningsvægt.

Besøg hos BQP Breeding Farm, Hall Farm (Steve Hart), Outdoor breeding herd

Hart farming har 7000 søer ialt. Kører alt ind alt ud og er nu på vej mod søernes 2. kuld. Poltene vejer 130 kg ved inseminering, altid AI. Det er en udfordring at få gyltene til at være i god form til 2. kuld. Svært at finde folk til at inseminere. Scanner ved 7 uger. De går 12,5 søer/hytte og 85-110 i en flok. Har udfordring med høj dødelighed i varme perioder.

Foldene ligger i et ringsystem af kiler ud fra et centrum, hvor alle kan komme ind til f.eks. inseminering. Der er ikke krav om omfangshegn. Økosøer må tryneringes, men kun én gang, når de leveres til Wait Rose.

Til rottekontrol bruges gift.

Nye trug

Har tidligere fodret direkte på jorden. Med de nye trug spares 7% i foderforbrug. Derudover har Steve Hart observeret, at gødningen bliver spredt mere jævnt over arealet, når søerne fodres i trug fremfor på jorden. Når søerne fodres spredt over marken, vil søerne ikke gøde i foderet, derfor kommer al gødningen til at ligge i hjørner og langs hegn. Søerne fodres efter huld, som måles løbende. Cirka 2,3Fe/so/dag. Trugene er 8 meter lange, ½ meter pr. so.

Besøg hos BQP Finishing Farm visit (Steve Bennett, Fieldsman), Elmsett Hall, Elmsett, Ipswich, Suffolk

Ny indendørs halmbaseret slagtesvinestald med inspektionsgang hævet over stierne.

Stierne var lange og smalle og gik på tværs af staldens længderetning. Der var gødeområder i begge ender af stierne ud mod ydervæg. Der var foderautomater (5 ædepladser) med skulderadskillelser og 4 drikkepipler i midten af stierne. Vi kunne ikke se foderspild. I staldens lænderetning og altså på tværs af stierne, var der en bred gang placeret i ca. 3 meters højde således, at man gik over stierne. Herfra blev strøet med halm.

Der var altså ikke direkte adgang til den enkelte sti. Skulle man have en syg gris ud af en sti måtte man altså ind gennem de andre stier, hvilket er meget upraktisk. Der blev muget ud i gødearealerne hver dag ved at skillevæggene blev lukket og en bobcat skræbede gødningen ud. Der var gardinventilation.

To batch's af grise var i staldene. Grisene blev indsat efter fravænnning og gik frem til slagt. Fra 7 til ca. 50 kg var stierne opdelt således, at grisene kun havde rådighed over halvdelen af arealet. Grisene blev delt efter køn. Foderforbruget i perioden 7 kg til slagt var ca. 2,3

kg foder/kg tilvækst. Tilvæksten var ca. 720 gram/dag.

Ud fra de oplysninger vi fik, udgjorde stiomkostningerne I omkring 1.800 kr./ stiplads.

En typisk dansk stiplads har p.t. en pris på ca. 3.000 kr./stiplads – så der var tale om billige stipladser, men de havde så også begrænsninger på visse områder.

Genetik: orner: Pic 337 (Duroc * Pietraïne), søer: L*D. Farvede racer af hensyn til at søerne går udendørs.

I øjeblikket undersøger de kompostering af dybstrøelsen til recirkulering på markerne. Der var ingen øresår. De har ikke overbrusning og medicinerer i drikkevandet efter anvisning fra dyrlæge eller farmmanager.

Besøg hos Direct Table Produce Ltd (formerly Tican, now Tonniefleisch)

Førende forarbejdningsenhed for UK bacon. www.directtable.co.uk

Har 330 forskellige produkter. Kører den økologiske produktion om morgenen få dage om ugen. Før økologiske produkter rengøres kæden på en bestemt måde. Langt de fleste produkter bliver markedsført under supermarketernes egne mærker, på den måde har dansk svinekød mistet synlighed. Alle produkter er "cured" – behandlet med salt, nitrat, vand eller tørret. For at få rette farve, smag og mikrobiologisk stabilitet. Økologiske produkter er også "cured" men med mindre mængder tilsætning.

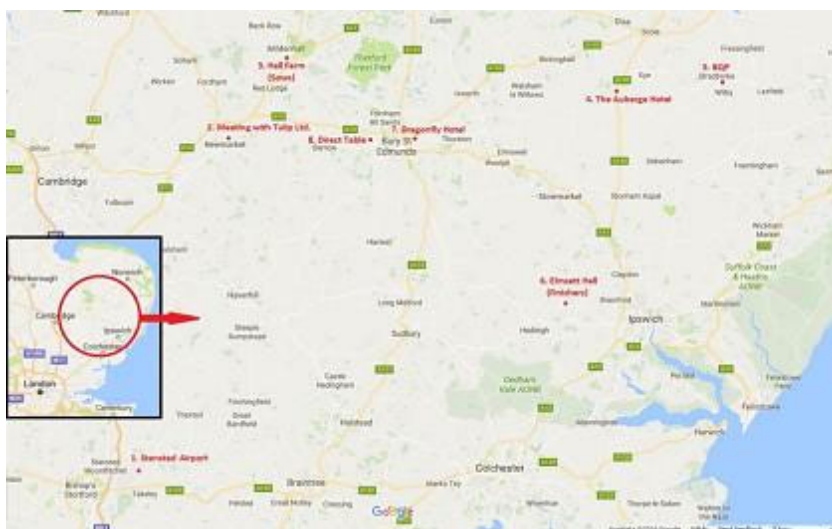
Besøgte Wait Rose og Sainsbury

Lærte at jo højere hylde en vare er placeret på, jo højere værdi har varen.

Foruden besøgene blev der undervejs afholdt to projektmøder og et afsluttende møde til at samle op på studieturen.

Kort over studietur til England 5., 6. og 7. september 2016

Vigtigste pointer fra studieturen

Foderforbruget var reduceret med 14% ved brug af trug fremfor fodring på jorden. Med mindre væggtab hos søer og bedre fravænningsvægt til følge.

Præsenteret for fordele ved kontraktansættelse af landmænd

Landmænd motiveres med pointsystem til at blive efteruddannet. Hvis de ikke gør, kan de ikke levere grise.

Præsenteret for fordele ved systematiseret måde at holde søer på med alt ind og alt ud.

Er i færd med at bestille trug hjem til afprøvning i danske besætninger

Den nyeste frilandsslagesvineproduktion minder om den danske tilsvarende, men har meget lavt foderforbrug.

Den økologiske svineproduktion udgør en forsvindende del svineproduktionen i UK og den ser ikke ud til at blive større nu.

Har etableret gode relationer til Rob Nugent ansat i Direct Table. www.directtable.co.uk samt til Jen Waters ansat i BqP.

Projektet, og dermed studieturen, har fået tilskud fra "Grønt Udvalgs- og Demonstrations Program, GUDP under Fødevareministeriet", samt Svineafgiftsfonden.